Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες της σύμβασης για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων στις Διεθνείς Αεροπορικές Μεταφορές (σύμβαση του Μόντρεαλ)

(2000/C 337 E/37)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

COM(2000) 446 τελικό — 2000/0193(CNS)

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 17 Ιουλίου 2000)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 80 παράγραφος 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 300 παράγραφος 2 πρώτη υποπαράγραφος και με το άρθρο 300 παράγραφος 3,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Είναι προς όφελος των αερομεταφορέων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας να εργάζονται με ομοιόμορφους και σαφείς κανόνες σχετικά με την ευθύνη για την πρόκληση ζημιών και ότι οι κανόνες αυτοί πρέπει να είναι οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τους αερομεταφορείς των τρίτων χωρών.

(2) Η Κοινότητα έλαβε μέρος στη Διπλωματική Διάσκεψη που συνήλθε στις 8 Μαΐου 1999 στο Μόντρεαλ, η οποία κατέληξε στην έκδοση της σύμβασης για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων στις Διεθνείς Αεροπορικές Μεταφορές (σύμβαση του Μόντρεαλ).

(3) Οι Οργανισμοί Περιφερειακής Οικονομικής Ολοκλήρωσης οι οποίοι έχουν αρμοδιότητα σε ορισμένα θέματα που διέπονται από τη σύμβαση μπορούν να καταστούν συμβαλλόμενα μέρη της.

(4) Η Κοινότητα υπέγραψε τη σύμβαση στις 9 Δεκεμβρίου 1999.

(5) Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της είναι από κοινού αρμόδια στα θέματα που καλύπτει η σύμβαση και επομένως είναι αναγκαίο η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της να την επικυρώσουν ταυτόχρονα έτσι ώστε να εξασφαλισθεί ομοιόμορφη και πλήρης εφαρμογή των διατάξεών της εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕΙ:

Άρθρο 1

Η σύμβαση, η οποία ονομάζεται σύμβαση του Μόντρεαλ, της 28ης Μαΐου 1999 για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων στις Διεθνείς Αεροπορικές Μεταφορές εγκρίνεται με την παρούσα απόφαση εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το κείμενο της σύμβασης επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση ως παράρτημα Α.

Άρθρο 2

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου θα καταθέσει, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, την πράξη επικύρωσης στο Γενικό Γραμματέα της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας σύμφωνα με το άρθρο 53 της σύμβασης, καθώς και τη δήλωση κατανομής αρμοδιοτήτων που επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση ως παράρτημα Β.

Η πράξη επικύρωσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας θα κατατεθεί ταυτόχρονα με τις πράξεις επικύρωσης όλων των κρατών μελών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημαντική συμβολή της σύμβασης για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές που υπογράφηκε στη Βαρσοβία στις 12 Οκτωβρίου 1929, ονομαζόμενη στο εξής «σύμβαση της Βαρσοβίας», καθώς και άλλων σχετικών νομοθετημάτων εναρμόνισης του διεθνούς ιδιωτικού αεροπορικού δικαίου,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι είναι αναγκαίο να εκσυγχρονισθεί και να κωδικοποιηθεί η σύμβαση της Βαρσοβίας και τα υπόλοιπα σχετικά νομοθετήματα,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι είναι σημαντικό να εξασφαλισθεί η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές και ότι χρειάζεται ορθή αποζημίωση με βάση την αρχή της αποκατάστασης,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι επιθυμούν μεθοδική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των διεθνών αεροπορικών μεταφορών και ομαλή ροή επιβατών, αποσκευών και φορτίου σύμφωνα με τις αρχές και τους στόχους της σύμβασης για τη Διεθνή πολιτική Αεροπορία που συνήφθη στο Σικάγο στις 7 Δεκεμβρίου 1944,

ΠΕΠΕΙΣΜΕΝΑ ότι η συλλογική δράση των συμβαλλομένων κρατών για την περαιτέρω εναρμόνιση και κωδικοποίηση ορισμένων κανόνων που διέπουν τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές με τη σύναψη νέας σύμβασης είναι το πλέον κατάλληλο μέσο για να επιτευχθεί θεμιτή ισορροπία συμφερόντων,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα σύμβαση εφαρμόζεται σε όλες τις επί πληρωμή διεθνείς αεροπορικές μεταφορές επιβατών, αποσκευών και φορτίου. Εφαρμόζεται επίσης στις δωρεάν αεροπορικές μεταφορές που εκτελούνται από επιχειρήσεις αερομεταφορών.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης, ο όρος διεθνής μεταφορά σημαίνει οιαδήποτε μεταφορά στην οποία, με βάση τη συμφωνία μεταξύ συμβαλλομένων μερών, ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος προορισμού, ανεξαρτήτως εάν υπάρχει ή όχι διακοπή της μεταφοράς ή μεταφόρτωση, βρίσκονται είτε εντός των εδαφών δύο συμβαλλομένων κρατών, είτε εντός του εδάφους ενός και μόνον συμβαλλομένου κράτους εφόσον έχει συμφωνηθεί ο τόπος ενδιάμεσου σταθμού εντός του εδάφους άλλου κράτους, ακόμη και όταν το κράτος αυτό δεν είναι συμβαλλόμενο κράτος. Η μεταφορά μεταξύ δύο σημείων εντός του εδάφους ενός και μόνον συμβαλλομένου κράτους χωρίς να έχει συμφωνηθεί ο τόπος ενδιάμεσου σταθμού εντός του εδάφους άλλου κράτους δεν νοείται ως διεθνής μεταφορά για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης.

3. Η μεταφορά που εκτελείται από διαδοχική σειρά αερομεταφορέων θεωρείται, για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης, αδιαίρετη μεταφορά εφόσον τα συμβαλλόμενα μέρη την εκλαμβάνουν ως μία και μόνη δραστηριότητα, είτε αυτή έχει συμφωνηθεί υπό τη μορφή ενός και μόνον τίτλου ή σειράς τίτλων ταξιδίου, και δεν χάνει το διεθνή της χαρακτήρα απλώς επειδή ένας τίτλος ταξιδίου ή η σειρά τίτλων εκτελείται εξ ολοκλήρου εντός του εδάφους του ιδίου κράτους.

4. Η παρούσα σύμβαση εφαρμόζεται επίσης στις μεταφορές που ορίζει το κεφάλαιο V, υπό τους όρους που περιέχει το εν λόγω κεφάλαιο.

Άρθρο 2

Μεταφορές εκτελούμενες από το κράτος και μεταφορά ταχυδρομείου

1. Η παρούσα σύμβαση εφαρμόζεται στις μεταφορές που εκτελούνται από τα κράτη ή από νομίμως συσταθέντες δημόσιους φορείς με την προϋπόθεση ότι οι μεταφορές αυτές εμπίπτουν στην εφαρμογή των όρων του άρθρου 1.

2. Όσον αφορά τη μεταφορά ταχυδρομείου, ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος μόνον έναντι της σχετικής ταχυδρομικής διοίκησης σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τις σχέσεις μεταξύ μεταφορέων και ταχυδρομικών διοικήσεων.

3. Εξαιρέσει όσων προβλέπονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις της παρούσας σύμβασης δεν εφαρμόζονται για τη μεταφορά ταχυδρομείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΒΑΤΩΝ, ΑΠΟΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΤΙΟΥ

Άρθρο 3

Επιβάτες και αποσκευές

1. Όσον αφορά τη μεταφορά επιβατών, παρέχεται ατομικό ή συλλογικό έγγραφο μεταφοράς στο οποίο:

α) αναγράφεται ο τόπος αναχώρησης και προορισμού·

β) εφόσον ο τόπος αναχώρησης και προορισμού βρίσκονται εντός του εδάφους ενός και μόνον συμβαλλομένου κράτους, αναγράφεται τουλάχιστον ένας από τους ενδιάμεσους σταθμούς εντός του εδάφους άλλου κράτους.

2. Οιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο διατηρεί τις πληροφορίες που περιέχει η παράγραφος 1 μπορεί να υποκαταστήσει τη χορήγηση τού εγγράφου που αναφέρεται στην ανωτέρω παράγραφο. Όταν χρησιμοποιείται αυτό το μέσο, ο μεταφορέας παραδίδει στον επιβάτη γραπτή δήλωση με τις διατηρούμενες πληροφορίες.

3. Ο μεταφορέας παραδίδει στον επιβάτη αναγνωριστικό απόκομμα αποσκευών για κάθε αποσκευή που πέρασε από έλεγχο.

4. Ο επιβάτης λαμβάνει γραπτό σημείωμα όπου αναγράφεται ότι η παρούσα σύμβαση, στις περιπτώσεις εφαρμογής της, διέπει και μπορεί να περιορίσει την ευθύνη των αερομεταφορέων σε περίπτωση θανάτου ή τραυματισμού και καταστροφής ή απώλειας αποσκευής ή ζημίας λόγω καθυστέρησης.

5. Η μη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν θίγει την ύπαρξη ή την ισχύ του τίτλου μεταφοράς, ο οποίος υπόκειται πάντως στους κανόνες της παρούσας σύμβασης, καθώς και σε εκείνους που αφορούν τον περιορισμό ευθύνης του μεταφορέα.

Άρθρο 4

Φορτίο

1. Για τη μεταφορά φορτίου, εκδίδεται αεροπορική φορτωτική.

2. Οιοδήποτε άλλο μέσο στο οποίο πρωτοκολλείται η μεταφορά που πρόκειται να εκτελεστεί μπορεί να υποκαταστήσει την έκδοση αεροπορικής φορτωτικής. Όταν χρησιμοποιείται αυτό το μέσο και εφόσον το ζητήσει ο αποστολέας, ο μεταφορέας του παραδίδει απόδειξη του φορτίου, η οποία επιτρέπει την αναγνώριση της αποστολής και την πρόσβαση στις πληροφορίες που έχουν πρωτοκολληθεί στο μέσο.

Άρθρο 5

Περιεχόμενα της αεροπορικής φορτωτικής ή της απόδειξης φορτίου

Στην αεροπορική φορτωτική η απόδειξη φορτίου αναγράφεται:

α) ο τόπος αναχώρησης και προορισμού·

β) τουλάχιστον ένας από τους ενδιάμεσους σταθμούς εντός του εδάφους άλλου κράτους, εφόσον ο τόπος αναχώρησης και προορισμού βρίσκονται εντός του εδάφους ενός και μόνον συμβαλλομένου κράτους, και

γ) το βάρος της αποστολής.

Άρθρο 6

Έγγραφο σχετικό με τη φύση του φορτίου

Είναι δυνατόν να ζητηθεί από τον αποστολέα, για τις ανάγκες των τελωνειακών, αστυνομικών ή παρεμφερών δημοσίων διατυπώσεων, να παραδώσει έγγραφο όπου αναγράφεται η φύση του φορτίου. Η παρούσα διάταξη δεν συνεπάγεται για το μεταφορέα κανένα καθήκον, υποχρέωση ή ευθύνη.

Άρθρο 7

Περιγραφή της αεροπορικής φορτωτικής

1. Η αεροπορική φορτωτική συντάσσεται από τον αποστολέα σε τρία πρωτότυπα μέρη.

2. Το πρώτο μέρος φέρει τη μνεία «για το μεταφορέα» και υπογράφεται από τον αποστολέα. Το δεύτερο μέρος φέρει τη μνεία «για τον παραλήπτη» και υπογράφεται από τον αποστολέα και το μεταφορέα. Το τρίτο μέρος υπογράφεται από το μεταφορέα, ο οποίος το παραδίδει στον αποστολέα αφού το φορτίο γίνει δεκτό.

3. Η υπογραφή του μεταφορέα και του αποστολέα μπορεί να είναι τυπωμένη ή να έχει τη μορφή σφραγίδας.

4. Εάν, κατ'αίτησιν του αποστολέα, ο μεταφορέας εκδώσει αεροπορική φορτωτική, θεωρείται ότι ο μεταφορέας την εξέδωσε, εκτός απόδειξης του αντιθέτου, εξ ονόματος του αποστολέα.

Άρθρο 8

Έγγραφα πολλαπλών δεμάτων

Όταν τα δέματα είναι περισσότερα του ενός:

α) ο μεταφορέας έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον αποστολέα να συντάξει χωριστές αεροπορικές φορτωτικές·

β) ο αποστολέας έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το μεταφορέα χωριστές αποδείξεις φορτίου όταν χρησιμοποιούνται τα άλλα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4.

Άρθρο 9

Μη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις σχετικά με τα έγγραφα

Η μη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των άρθρων 4 έως 8 δεν θίγει την ύπαρξη ή την ισχύ του τίτλου μεταφοράς, ο οποίος υπόκειται πάντως στους κανόνες της παρούσας σύμβασης καθώς και σε εκείνους που αφορούν τον περιορισμό ευθύνης του μεταφορέα.

Άρθρο 10

Ευθύνη για τα στοιχεία των εγγράφων

1. Ο αποστολέας είναι υπεύθυνος για την ακρίβεια των στοιχείων και των ένθετων στο φορτίο δηλώσεων ή των ένθετων στοιχείων και των ένθετων δηλώσεων στην εξ ονόματός του αεροπορική φορτωτική ή των στοιχείων και δηλώσεων που παρείχε ή παραδόθηκαν εξ ονόματός του στο μεταφορέα για να εισαχθούν στην απόδειξη παραλαβής του φορτίου ή για να εισαχθούν στο πρωτόκολλο που τηρείται με τα άλλα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4. Τα ανωτέρω ισχύουν επίσης όταν το πρόσωπο που ενεργεί εξ ονόματος του αποστολέα είναι ταυτόχρονα και πράκτορας του μεταφορέας.

2. Ο αποστολέας αποζημιώνει το μεταφορέα για όλες τις ζημίες που υπέστη, ή αποζημιώνει οιοδήποτε άλλο πρόσωπο έναντι του οποίου είναι υπεύθυνος ο μεταφορέας, εξαιτίας της παρατυπίας, ανακρίβειας ή ατέλειας των στοιχείων και των δηλώσεων που παρείχε ο αποστολέας ή παρασχέθηκαν εξ ονόματός του.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, ο μεταφορέας αποζημιώνει τον αποστολέα για όλες τις ζημίες που υπέστη, ή αποζημιώνει οιοδήποτε άλλο πρόσωπο έναντι του οποίου είναι υπεύθυνος ο αποστολέας, εξαιτίας της παρατυπίας, ανακρίβειας ή ατέλειας των στοιχείων και των δηλώσεων που παρείχε ο μεταφορέας ή παρασχέθηκαν εξ ονόματός του στην απόδειξη παραλαβής του φορτίου ή στο πρωτόκολλο που τηρείται με τα άλλα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4.

Άρθρο 11

Αποδεικτική αξία των εγγράφων

1. Η αεροπορική φορτωτική ή η απόδειξη παραλαβής του φορτίου αποτελούν απόδειξη prima facie για τη σύναψη της σύμβασης μεταφοράς, ή για την αποδοχή του φορτίου και των όρων μεταφοράς που αναφέρονται στην παρούσα σύμβαση.

2. Τυχόν δηλώσεις στην αεροπορική φορτωτική ή στην απόδειξη παραλαβής του φορτίου σχετικά με το βάρος, τις διαστάσεις και τη συσκευασία του φορτίου, καθώς και σχετικά με τον αριθμό των δεμάτων, αποτελούν απόδειξη prima facie των δηλούμενων δεδομένων· οι δηλώσεις που αφορούν την ποσότητα, τον όγκο και την κατάσταση του φορτίου δεν αποτελούν αποδεικτικό στοιχείο έναντι του μεταφορέα, εκτός εάν και οι δύο τύποι δηλώσεων ελέγχθηκαν από το μεταφορέα και αναγράφηκαν στην αεροπορική φορτωτική ή την απόδειξη παραλαβής του φορτίου, παρουσία του αποστολέα, ή εκτός εάν συνδέονται με την εμφανή κατάσταση του φορτίου.

Άρθρο 12

Δικαίωμα διαχείρισης του φορτίου

1. Ο αποστολέας, τηρουμένης τής ευθύνης του να εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του με βάση τη σύμβαση μεταφοράς, έχει το δικαίωμα διαχείρισης του φορτίου και δικαιούται να το αποσύρει στον αερολιμένα αναχώρησης ή προορισμού, ή να το σταματήσει σε οιαδήποτε προσγείωση κατά τη διάρκεια του ταξιδίου, ή να ζητήσει να του παραδοθεί στον τόπο προορισμού ή να παραδοθεί κατά τη διάρκεια του ταξιδίου σε πρόσωπο διαφορετικό από τον παραλήπτη που αρχικά είχε ορίσει, ή να ζητήσει να του επιστραφεί στον αερολιμένα αναχώρησης. Ο αποστολέας δεν πρέπει να ασκεί αυτό το δικαίωμα διαχείρισης κατά τρόπο που να θίγει το μεταφορέα ή άλλους αποστολείς και οφείλει να επιστρέψει τυχόν έξοδα που προκλήθηκαν από την άσκηση του δικαιώματος αυτού.

2. Εφόσον είναι αδύνατον να εκτελεσθούν οι οδηγίες του αποστολέα, ο μεταφορέας οφείλει να ενημερώσει επ'αυτού τον αποστολέα.

3. Εάν ο μεταφορέας εκτελέσει τις οδηγίες του αποστολέα σχετικά με τη διαχείριση του φορτίου χωρίς να απαιτήσει να εκδοθεί μέρος της αεροπορικής φορτωτικής ή της απόδειξης παραλαβής του φορτίου που παραδίδεται στον αποστολέα, ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος, με την επιφύλαξη του δικαιώματος ανάκτησης από πλευράς του αποστολέα, για οιαδήποτε ζημία προκληθεί ενδεχομένως σε οιοδήποτε πρόσωπο το οποίο νομίμως έχει στην κατοχή του το εν λόγω μέρος της αεροπορικής φορτωτικής ή της απόδειξης παραλαβής του φορτίου.

4. Το δικαίωμα που εκχωρείται στον αποστολέα παύει τη στιγμή που αρχίζει το δικαίωμα του παραλήπτη σύμφωνα με το άρθρο 13. Ωστόσο, εάν ο παραλήπτης δεν αποδεχθεί το φορτίο, ή εάν δεν είναι δυνατή η επικοινωνία με αυτόν, ο αποστολέας ανακτά το δικαίωμα διαχείρισης του φορτίου.

Άρθρο 13

Παράδοση του φορτίου

1. Εκτός από την περίπτωση κατά την οποία ο αποστολέας έχει ασκήσει το δικαίωμά του βάσει του άρθρου 12, ο παραλήπτης οφείλει, κατά την άφιξη του φορτίου στον τόπο προορισμού, να ζητήσει από τον μεταφορέα να του παραδώσει το φορτίο, κατόπιν πληρωμής των οφειλόμενων τελών και σύμφωνα με τους όρους μεταφοράς.

2. Αποτελεί καθήκον του μεταφορέα να ειδοποιεί τον παραλήπτη για την άφιξη του φορτίου, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί άλλως.

3. Εάν ο μεταφορέας παραδεχθεί ότι απώλεσε το φορτίο, ή εάν το φορτίο δεν φθάσει μετά την πάροδο επτά ημερών από την ημερομηνία στην οποία έπρεπε να φθάσει, ο παραλήπτης δικαιούται να επιβάλει έναντι του μεταφορέα τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σύμβαση μεταφοράς.

Άρθρο 14

Επιβολή των δικαιωμάτων αποστολέα και παραλήπτη

Ο αποστολέας και ο παραλήπτης μπορούν αντίστοιχα να επιβάλουν όλα τα δικαιώματα που τους παρέχονται από τα άρθρα 12 και 13, καθένας επ' ονόματί του, είτε ενεργούν προς ίδιο συμφέρον είτε προς το συμφέρον άλλου, υπό τον όρο ότι θα εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλονται από τη σύμβαση μεταφοράς.

Άρθρο 15

Σχέσεις αποστολέα και παραλήπτη ή αμοιβαίες σχέσεις τρίτων μερών

1. Τα άρθρα 12, 13 και 14 δεν θίγουν ούτε τις σχέσεις μεταξύ αποστολέα και παραλήπτη ούτε τις αμοιβαίες σχέσεις τρίτων μερών, των οποίων τα δικαιώματα απορρέουν είτε από τον αποστολέα είτε από τον παραλήπτη.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 12, 13 και 14 είναι δυνατόν να μεταβληθούν μόνον με ρητή διάταξη στην αεροπορική φορτωτική ή την απόδειξη παραλαβής του φορτίου.

Άρθρο 16

Τελωνειακές, αστυνομικές ή άλλες δημόσιες διατυπώσεις

1. Ο αποστολέας οφείλει να παρέχει κάθε πληροφορία και κάθε έγγραφο που απαιτείται για να φέρει σε πέρας τις τελωνειακές, αστυνομικές και οιεσδήποτε άλλες δημόσιες διατυπώσεις πριν το φορτίο παραδοθεί στον παραλήπτη. Ο αποστολέας είναι υπεύθυνος έναντι του μεταφορέα για οιαδήποτε ζημία προκληθεί εξ αιτίας της έλλειψης, ανεπάρκειας ή παρατυπίας των εν λόγω πληροφοριών ή εγγράφων, εκτός εάν η ζημία οφείλεται σε σφάλμα του μεταφορέα, των υπαλλήλων ή των πρακτόρων του.

2. Ο μεταφορέας δεν έχει καμία υποχρέωση να διερευνήσει την ακρίβεια ή την ανεπάρκεια αυτών των πληροφοριών ή εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΖΗΜΙΑΣ

Άρθρο 17

Θάνατος και τραυματισμός επιβατών — Ζημίες αποσκευών

1. Ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος για τη ζημία που προκληθεί σε περίπτωση θανάτου ή σωματικού τραυματισμού επιβάτη υπό τον μόνο όρο ότι το δυστύχημα που προκάλεσε τον θάνατο ή τον τραυματισμό σημειώθηκε όταν ο επιβάτης ήταν ήδη επιβιβασμένος στο αεροσκάφος ή κατά τη διάρκεια της επιβίβασης ή της αποβίβασης.

2. Ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος για τη ζημία που προκληθεί σε περίπτωση καταστροφής ή απώλειας, ή βλάβης, αποσκευών που είχαν περάσει από σχετικό έλεγχο υπό τον μόνο όρο ότι το συμβάν που προκάλεσε την καταστροφή, την απώλεια ή την βλάβη σημειώθηκε επί του αεροσκάφους ή κατά τη διάρκεια οιασδήποτε περιόδου κατά την οποία οι ελεγχθείσες αποσκευές ήταν υπό την ευθύνη του μεταφορέα. Ωστόσο, ο μεταφορέας δεν είναι υπεύθυνος εάν και εφόσον η ζημία προκλήθηκε εξ αιτίας ελαττώματος, της ποιότητας ή ατέλειας της αποσκευής. Σε περίπτωση που οι αποσκευές, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών ειδών, δεν έχουν περάσει από έλεγχο ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος εφόσον η ζημία προκληθεί από δική του υπαιτιότητα ή από υπαιτιότητα των ευρισκομένων στην υπηρεσία του ή των πρακτόρων του.

3. Εφόσον ο μεταφορέας παραδεχθεί την απώλεια αποσκευών που είχαν περάσει από έλεγχο, ή εάν οι αποσκευές που είχαν περάσει από έλεγχο δεν φθάσουν μετά την πάροδο 21 ημερών μετά την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε να φθάσουν, ο επιβάτης δικαιούται να επιβάλει έναντι του μεταφορέα τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σύμβαση μεταφοράς.

4. Στην παρούσα σύμβαση ως «αποσκευή» νοείται τόσο μια αποσκευή που έχει περάσει από έλεγχο όσο και μια αποσκευή που δεν έχει περάσει από έλεγχο, εκτός εάν έχει οριοθεί άλλως.

Άρθρο 18

Ζημία φορτίου

1. Ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος για τη ζημία που προκληθεί σε περίπτωση καταστροφής ή απώλειας, ή βλάβης, του φορτίου, υπό τον μόνο όρο ότι το συμβάν που προκάλεσε τη ζημία σημειώθηκε κατά τη διάρκεια της αεροπορικής μεταφοράς.

2. Ωστόσο, ο μεταφορέας δεν είναι υπεύθυνος εάν και εφόσον αποδείξει ότι η καταστροφή, ή η απώλεια, ή η βλάβη του φορτίου προκλήθηκε για έναν ή περισσότερους από τους κάτωθι λόγους:

α) ελάττωμα, ποιότητα ή ατέλεια του φορτίου·

β) ελαττωματική συσκευασία του φορτίου από άλλο πρόσωπο εκτός του μεταφορέα ή των ευρισκομένων στην υπηρεσία του ή των πρακτόρων του

γ) εχθροπραξία ή ένοπλη σύρραξη·

δ) ενέργεια δημόσιας αρχής πραγματοποιούμενη σε σύνδεση με την είσοδο, την έξοδο ή τη διαμετακόμιση του φορτίου.

3. Η αεροπορική μεταφορά υπό την έννοια της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνει την περίοδο κατά την οποία το φορτίο είναι υπό την ευθύνη του μεταφορέα.

4. Η περίοδος αεροπορικής μεταφοράς δεν εκτείνεται σε τυχόν χερσαία, θαλάσσια ή εσωτερική πλωτή μεταφορά που εκτελείται εκτός του αερολιμένα. Εάν ωστόσο η εν λόγω μεταφορά πραγματοποιείται στο πλαίσιο εκτέλεσης μιας σύμβασης αεροπορικής μεταφοράς, με σκοπό την φόρτωση, την παράδοση ή τη μεταφόρτωση, η τυχόν ζημία θεωρείται, εκτός αποδείξεως του εναντίου, ότι προκλήθηκε λόγω συμβάντος που σημειώθηκε κατά τη διάρκεια της αεροπορικής μεταφοράς. Εάν ο μεταφορέας, χωρίς τη συναίνεση του αποστολέα, αντικαταστήσει το μέσο μεταφοράς με άλλο μεταφορικό μέσο για όλη ή μέρος της μεταφοράς ή οποία νοείται κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών ότι είναι αεροπορική μεταφορά, η εν λόγω μεταφορά με άλλο μέσο θεωρείται ότι εντάσσεται στην περίοδο αεροπορικής μεταφοράς.

Άρθρο 19

Καθυστερήσεις

Ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος για τη ζημία που προκληθεί εξ αιτίας καθυστέρησης της αεροπορικής μεταφοράς επιβατών, αποσκευών ή φορτίου. Ωστόσο, ο μεταφορέας δεν είναι υπεύθυνος για τη ζημία που προκληθεί λόγω καθυστέρησης εάν αποδείξει ότι αυτός και οι ευρισκόμενοι στην υπηρεσία του και οι πράκτορές του έλαβαν όλα τα μέτρα που ήταν εύλογα αναγκαία για να αποφευχθεί η ζημία ή ότι ήταν αδύνατον σε αυτόν ή τους ευρισκομένους στην υπηρεσία του και τους πράκτορές του να λάβουν τα εν λόγω μέτρα.

Άρθρο 20

Απαλλαγή

Εάν ο μεταφορέας αποδείξει ότι η ζημία προκλήθηκε ή συνετέλεσε σε αυτήν η αμέλεια ή άλλη εσφαλμένη πράξη ή παράλειψη του προσώπου που ζητεί αποζημίωση, ή του προσώπου από το οποίο απορρέουν τα δικαιώματά αυτού, ο μεταφορέας απαλλάσσεται πλήρως ή εν μέρει από την ευθύνη του έναντι του αιτούντος την αποζημίωση, εφόσον η αμέλεια ή η εσφαλμένη πράξη ή η παρά-

λειψη προκάλεσαν τη ζημία ή συνετέλεσαν σε αυτήν. Όταν ζητείται αποζημίωση για το θάνατο ή τον τραυματισμό επιβάτη από άλλο άτομο εκτός του επιβάτη, ο μεταφορέας απαλλάσσεται επίσης πλήρως ή εν μέρει από την ευθύνη του εφόσον αποδείξει ότι η ζημία προκλήθηκε από ή συνετέλεσε σε αυτήν, αμέλεια ή άλλη εσφαλμένη πράξη ή παράλειψη του συγκεκριμένου επιβάτη. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται για όλες τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης σχετικά με την ευθύνη, συμπεριλαμβανομένης της παραγράφου 1 του άρθρου 21.

Άρθρο 21

Αποζημίωση σε περίπτωση θανάτου ή τραυματισμού επιβατών

1. Για τις ζημίες που προκύπτουν βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 17, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τα 100 000 Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα για κάθε επιβάτη, ο μεταφορέας δεν μπορεί να απαλλαγεί της ευθύνης του ή να την περιορίσει.

2. Ο μεταφορέας δεν είναι υπεύθυνος για τις ζημίες που προκαλούνται βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 17, οι οποίες υπερβαίνουν για κάθε επιβάτη τις 100 000 Ειδικών Τραβηκτικών Δικαιωμάτων, εφόσον αποδείξει ότι:

α) η ζημία δεν οφείλεται στην αμέλεια ή σε άλλη εσφαλμένη ενέργεια ή παράλειψη του μεταφορέα ή των ευρισκομένων στην υπηρεσία του ή των πρακτόρων του· ή

β) η ζημία οφείλεται μόνον στην αμέλεια ή σε άλλη εσφαλμένη ενέργεια ή παράλειψη τρίτου μέρους.

Άρθρο 22

'Ορια ευθύνης σχετικά με τις καθυστερήσεις, τις αποσκευές και το φορτίο

1. Σε περίπτωση ζημίας που προκληθεί λόγω καθυστέρησης, όπως αυτή προδιαγράφεται στο άρθρο 19 για τη μεταφορά προσώπων, η ευθύνη του μεταφορέα για κάθε επιβάτη περιορίζεται στα 4 150 Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα.

2. Όσον αφορά τη μεταφορά αποσκευών, η ευθύνη του μεταφορέα σε περίπτωση καταστροφής, απώλειας, βλάβης ή καθυστέρησής τους περιορίζεται στα 1 000 Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα για κάθε επιβάτη, εκτός εάν ο επιβάτης, κατά την παράδοση των ελεγμένων αποσκευών στο μεταφορέα, υποβάλει ειδική δήλωση ασφαλιστικού συμφέροντος για την παράδοση της αποσκευής στον τόπο προορισμού και εφόσον έχει καταβάλει συμπληρωματικό ποσό, όπως το απαιτεί η περίπτωση. Τότε, ο μεταφορέας ευθύνεται για την καταβολή ποσού, το οποίο δεν υπερβαίνει το δηλωθέν ποσό, εκτός εάν αποδείξει ότι το ποσό είναι μεγαλύτερο από το πραγματικό ασφαλιστικό συμφέρον του επιβάτη για την παράδοση της αποσκευής στον τόπο προορισμού.

3. Όσον αφορά τη μεταφορά φορτίου, η ευθύνη του μεταφορέα σε περίπτωση καταστροφής, απώλειας, ζημίας ή καθυστέρησης περιορίζεται στο ποσό των 17 Ειδικών Τραβηκτικών Δικαιωμάτων ανά χιλιόγραμμο, εκτός εάν ο αποστολέας έχει υποβάλει, κατά τη στιγμή παράδοσης του δέματος στο μεταφορέα, ειδική δήλωση ασφαλιστικού συμφέροντος για την παράδοση του φορτίου στον τόπο προορισμού και εφόσον έχει καταβάλει συμπληρωματικό ποσό, όπως το απαιτεί η περίπτωση. Τότε, οι μεταφορέας ευθύνεται για την καταβολή ποσού, το οποίο δεν υπερβαίνει το δηλωθέν ποσό, εκτός εάν αποδείξει ότι το ποσό είναι μεγαλύτερο από το πραγματικό ασφαλιστικό συμφέρον του αποστολέα για την παράδοση του φορτίου στον τόπο προορισμού.

4. Σε περίπτωση καταστροφής, απώλειας, ζημίας ή καθυστέρησης μέρους του φορτίου ή οιουδήποτε άλλου αντικειμένου που περιέχει το φορτίο, το βάρος που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του ποσού στο οποίο περιορίζεται η ευθύνη του μεταφορέα είναι μόνον το συνολικό βάρος του σχετικού δέματος ή των σχετικών δεμάτων. Ωστόσο, εάν η καταστροφή, η απώλεια, η ζημία ή η καθυστέρηση μέρους του φορτίου, ή αντικειμένου που περιέχει το φορτίο, επηρεάζει την αξία άλλων δεμάτων που καλύπτονται από την ίδια αεροπορική φορτωτική, ή από την ίδια απόδειξη παραλαβής ή, εφόσον αυτές δεν έχουν εκδοθεί, από το ίδιο πρωτόκολλο που τηρείται με τα άλλα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4, το συνολικό βάρος του εν λόγω δέματος ή δεμάτων λαμβάνεται επίσης υπόψη για τον καθορισμό του ορίου αποζημίωσης.

5. Οι ανωτέρω διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται, αν αποδειχθεί ότι η ζημία οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη που έγινε με πρόθεση την πρόκληση ζημίας ή από αμέλεια ή από βαρεία αμέλεια του μεταφορέα, των ευρισκομένων στην υπηρεσία του ή των πρακτόρων του, υπό τον όρο ότι στην περίπτωση τέτοιας πράξης ή παράλειψης οι ευρισκόμενοι στην υπηρεσία του ή οι πράκτορες του μεταφορέα ενεργούν εντός του πλαισίου της σχέσης εργασίας τους.

6. Τα όρια που προδιαγράφονται στο άρθρο 21 και το παρόν άρθρο δεν εμποδίζουν το δικαστήριο να επιδικάσει σύμφωνα με το δίκαιό του, επιπροσθέτως, το σύνολο ή το μέρος των δικαστικών εξόδων και των υπολοίπων δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ο ενάγων από τη δικαστική αγωγή, καθώς και τους τόκους. Η ανωτέρω διάταξη δεν εφαρμόζεται εφόσον το ποσό των ζημιών που επιδικάστηκαν, εξαιρουμένων των δικαστικών εξόδων και των υπολοίπων δαπανών της δικαστικής προσφυγής, δεν υπερβαίνουν το ποσό το οποίο προσέφερε ο μεταφορέας γραπτώς στον ενάγοντα εντός περιόδου έξι μηνών από την ημερομηνία που συνέβη η ζημία, ή πριν από την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας, εφόσον αυτή είναι μεταγενέστερη.

Άρθρο 23

Μετατροπή των νομισματικών μονάδων

1. Τα ποσά που είναι εκφρασμένα σε Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα στην παρούσα σύμβαση θεωρούνται ότι αναφέρονται στα Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα, όπως αυτά ορίζονται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Η μετατροπή των ποσών σε εθνικά νομίσματα, στην περίπτωση δικαστικών διαδικασιών, πραγματοποιείται σύμφωνα με την αξία των νομισμάτων αυτών σε Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα κατά την ημερομηνία της εκδίκασης. Η αξία ενός εθνικού νομίσματος, σε Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα, ενός συμβαλλόμενου κράτους το οποίο είναι μέλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου υπολογίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο αποτίμησης που εφαρμόζει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, κατά την ημερομηνία εκδίκασης, για τις εργασίες του και τις συναλλαγές του. Η αξία ενός εθνικού νομίσματος, σε Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα, ενός συμβαλλομένου μέρους το οποίο δεν είναι μέλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, υπολογίζεται με τον τρόπο που ορίζει το εν λόγω κράτος.

2. Ωστόσο, τα κράτη που δεν είναι μέλη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και των οποίων το δίκαιο δεν επιτρέπει την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, μπορούν, κατά την επικύρωση ή την προσχώρηση ή οιαδήποτε άλλη στιγμή στη συνέχεια, να δηλώσουν ότι το όριο αποζημίωσης του μεταφορέα που προδιαγράφεται στο άρθρο 21 ορίζεται σε ποσό 1 500 000 νομισματικών μονάδων ανά επιβάτη για τις εκδικάσεις στην επικράτειά τους· σε 62 500 νομισματικές μονάδες ανά επιβάτη όσον αφορά την παράγραφο 1 του άρθρου 22· σε 15 000 νομισματικές μονάδες ανά επιβάτη όσον αφορά την παράγραφο 2 του άρθρου 22· και σε 250 νομισματικές μονάδες ανά χιλιόγραμμο όσον αφορά την παράγραφο 3 του άρθρου 22. Η εν λόγω νομισματική μονάδα αντιστοιχεί σε 65,5 χιλιοστόγραμμα χρυσού τίτλου καθαρότητας εννιακοσίων χιλιοστών. Τα ποσά αυτά μπορούν να μετατρέπονται στο σχετικό εθνικό νόμισμα στρογγυλοποιημένα. Η μετατροπή των ποσών αυτών σε εθνικό νόμισμα πραγματοποιείται σύμφωνα με το δίκαιο του αρμοδίου κράτους.

3. Ο υπολογισμός που αναφέρεται στην τελευταία πρόταση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και η μέθοδος μετατροπής που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου πραγματοποιούνται κατά τρόπο ώστε να εκφράζουν στο εθνικό νόμισμα του συμβαλλομένου κράτους την ίδια πραγματική αξία, κατά το δυνατόν, για τα ποσά που προβλέπονται στα άρθρα 21 και 22, με εκείνη που θα προέκυπτε από την εφαρμογή των τριών πρώτων φράσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στον θεματοφύλακα τη μέθοδο υπολογισμού τους σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή τα αποτελέσματα της μετατροπής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, αναλόγως της περίπτωσης, κατά την κατάθεση της πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης της παρούσας σύμβασης ή προσχώρησης σε αυτήν, όπως επίσης κοινοποιούν οιαδήποτε αλλαγή τής εν λόγω μεθόδου υπολογισμού ή των αποτελεσμάτων αυτών.

Άρθρο 24

Αναθεώρηση ορίων

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 25 της παρούσας σύμβασης και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 στη συνέχεια, τα όρια αποζημίωσης που προδιαγράφονται στα άρθρα 21, 22 και 23 αναθεωρούνται από τον θεματοφύλακα ανά πενταετία, η δε πρώτη αναθεώρηση επέρχεται στο τέλος του πέμπτου έτους που ακολουθεί την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας σύμβασης, ή εφόσον η σύμβαση δεν τεθεί σε ισχύ εντός των πέντε ετών που έπονται της ημερομηνίας κατά την οποία άνοιξε για πρώτη φορά προς υπογραφή, εντός του έτους έναρξης ισχύος της, με την εφαρμογή συντελεστού πληθωρισμού που αντιστοιχεί στο σωρευτικό ποσοστό πληθωρισμού από την προηγούμενη αναθεώρηση ή, όταν πρόκειται για την πρώτη αναθεώρηση, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης. Το μέτρο του ποσοστού πληθωρισμού που πρέπει να χρησιμοποιείται για να καθορίζεται ο συντελεστής πληθωρισμού είναι ο μέσος σταθμισμένος όρος των ετήσιων ποσοστών ανόδου ή πτώσης του δείκτη τιμών κατανάλωσης των κρατών, των οποίων τα νομίσματα συνθέτουν το Ειδικό Τραβηκτικό Δικαίωμα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 23.

2. Εάν από την αναθεώρηση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο συναχθεί ότι ο συντελεστής πληθωρισμού υπερέβη το 10 %, ο θεματοφύλακας κοινοποιεί στα συμβαλλόμενα κράτη αναθεώρηση των ορίων αποζημίωσης. Κάθε αναθεώρηση του είδους αυτού τίθεται σε ισχύ έξι μήνες από την κοινοποίησή της στα συμβαλλόμενα κράτη. Εάν, εντός των τριών μηνών που ακολουθούν την εν λόγω κοινοποίηση στα συμβαλλόμενα κράτη, η πλειονότητα των συμβαλλομένων κρατών κοινοποιήσουν την αποδοκιμασία τους, η αναθεώρηση δεν τίθεται σε ισχύ και ο θεματοφύλακας παραπέμπει το θέμα σε συνεδρίαση των συμβαλλομένων κρατών. Ο θεματοφύλακας κοινοποιεί αμέσως σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη την έναρξη ισχύος κάθε αναθεώρησης.

3. Παρά τα όσα ορίζει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου, η διαδικασία που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ισχύει ανά πάσα στιγμή, υπό τον όρο ότι το εν τρίτο των συμβαλλομένων κρατών θα εκφράσει ανάλογη επιθυμία και υπό τον όρο ότι ο συντελεστής αναθεώρησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι ανώτερος του 30 % του συντελεστού κατά την ημερομηνία της προηγούμενης αναθεώρησης ή κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας σύμβασης εφόσον δεν έχει υπάρξει προηγούμενη αναθεώρηση. Οι μεταγενέστερες αναθεωρήσεις σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου επέρχονται ανά πενταετία από το τέλος του πέμπτου έτους από την ημερομηνία της αναθεώρησης που επήλθε βάσει της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 25

Καθορισμός ορίων

Ένας μεταφορέας μπορεί να ορίσει ότι η σύμβαση μεταφοράς μπορεί να ορίζει όρια αποζημίωσης ανώτερα από εκείνα που προβλέπονται στην παρούσα σύμβαση, ή να μην περιέχει όριο αποζημίωσης.

Άρθρο 26

Ακυρότητα συμβατικών διατάξεων

Οιαδήποτε ρήτρα με σκοπό να απαλλάξει τον μεταφορέα από την ευθύνη του ή με σκοπό να καθοριστεί όριο αποζημίωσης κατώτερο από εκείνο που ορίζει η παρούσα σύμβαση είναι άκυρη και δεν παράγει αποτέλεσμα αλλά η ακυρότητα της εν λόγω ρήτρας δεν επιφέρει την ακυρότητα της σύμβασης μεταφοράς, η οποία εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης.

Άρθρο 27

Ελευθερία σύναψης σύμβασης

Τίποτε στην παρούσα σύμβαση δεν εμποδίζει έναν μεταφορέα να αρνηθεί τη σύναψη σύμβασης μεταφοράς, να παραιτηθεί των μέσων υπεράσπισης που του παρέχονται με βάση την παρούσα σύμβαση ή να ορίσει όρους οι οποίοι δεν αντιβαίνουν τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης.

Άρθρο 28

Προκαταβολές

Σε περίπτωση αεροπορικού δυστυχήματος το οποίο προκάλεσε τον θάνατο ή τον τραυματισμό επιβατών, ο μεταφορέας, εφόσον υποχρεούται από τη νομοθεσία της χώρας του, καταβάλει χωρίς καθυστέρηση προκαταβολές στα φυσικά πρόσωπα που δικαιούνται αποζημίωσης για να τους επιτραπεί να αντεπεξέλθουν στις άμεσες οικονομικές τους ανάγκες. Οι προκαταβολές αυτές δεν αποτελούν αναγνώριση ευθύνης και μπορούν να αφαιρεθούν από τα ποσά που θα καταβληθούν αργότερα από τον μεταφορέα ως αποζημίωση.

Άρθρο 29

Βάση προσφυγής

Όσον αφορά την μεταφορά επιβατών, αποσκευών και φορτίου, κάθε δικαστική αγωγή αποζημίωσης, η οποία όμως θεμελιούται με βάση την παρούσα σύμβαση είτε άλλη σύμβαση ή επί αδίκω ή λόγω οιασδήποτε άλλης αιτίας, μπορεί να ασκηθεί μόνον υπό τους όρους και τα όρια ευθύνης που προβλέπονται στην παρούσα σύμβαση, με την επιφύλαξη του καθορισμού των προσώπων που έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν αγωγή και των αντίστοιχων δικαιωμάτων τους. Σε οιαδήποτε δικαστική ενέργεια αυτού του είδους, οι ποινικές, παραδειγματικές ή οιασδήποτε άλλες μη αντισταθμιστικές δαπάνες δεν επιστρέφονται.

Άρθρο 30

Ευρισκόμενοι στην υπηρεσία του μεταφορέα, πράκτορές του — Σύνολο απαιτήσεων

1. Εφόσον ασκείται δικαστική αγωγή κατά ενός ευρισκομένου στην υπηρεσία του μεταφορέα ή κατά πράκτορά του για ζημία σχετιζόμενη με την παρούσα σύμβαση, ο εν λόγω ευρισκόμενος στην υπηρεσία του μεταφορέα ή ο πράκτοράς του, εφόσον αποδείξει ότι ενήργησε εντός του πλαισίου της σχέσης εργασίας του, δικαιούται να τύχει των όρων και των ορίων αποζημίωσης που ο ίδιος ο μεταφορέας δικαιούται να επικαλεσθεί με βάση την παρούσα σύμβαση.

2. Το σύνολο των ποσών που μπορούν να ανακτηθούν από τον μεταφορέα, τους ευρισκόμενους στην υπηρεσία του και τους πράκτορές του, στην περίπτωση αυτή, δεν υπερβαίνει τα καθορισμένα όρια.

3. Εκτός από την περίπτωση μεταφοράς φορτίου, οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται εφόσον αποδειχθεί ότι η ζημία οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη που γίνεται με πρόθεση την πρόκληση ζημίας.

Άρθρο 31

Έγκαιρη κοινοποίηση διαμαρτυρίας

1. Η χωρίς διαμαρτυρία παραλαβή ελεγμένων αποσκευών ή φορτίου από το πρόσωπο που δικαιούται να τις παραλάβει αποτελεί πριμα φαψιε απόδειξη ότι οι αποσκευές ή το φορτίο παραδόθηκαν σε καλή κατάσταση σύμφωνα με το έγγραφο μεταφοράς ή με το πρωτόκολλο που τηρείται με τα άλλα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 4.

2. Σε περίπτωση ζημίας, το πρόσωπο που δικαιούται να παραλάβει τις αποσκευές ή το φορτίο οφείλει να υποβάλει διαμαρτυρία στον μεταφορέα αμέσως μετά την διαπίστωση της ζημίας, και, το αργότερο, εντός επτά ημερών από την ημερομηνία παραλαβής όταν πρόκειται για αποσκευές που έχουν περάσει από έλεγχο και δεκατέσσερις ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής όταν πρόκειται για φορτίο. Σε περίπτωση καθυστέρησης, η διαμαρτυρία υποβάλλεται το αργότερο εντός είκοσι μιας ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία οι αποσκευές ή το φορτίο τέθηκαν στη διάθεση του.

3. Η διαμαρτυρία υποβάλλεται γραπτώς και παραδίδεται ή αποστέλλεται εντός των ανωτέρω προθεσμιών.

4. Εφόσον δεν υποβληθεί διαμαρτυρία εντός των ανωτέρω προθεσμιών, δεν ασκείται δικαστική αγωγή κατά του μεταφορέα, εκτός από την περίπτωση απάτης από πλευράς του.

Άρθρο 32

Θάνατος υπευθύνου

Σε περίπτωση θανάτου του υπευθύνου, η δικαστική αγωγή αποζημίωσης ασκείται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας σύμβασης κατά εκείνων που τον εκπροσωπούν ή τον διαδέχονται νομίμως.

Άρθρο 33

Δικαιοδοσία

1. Η δικαστική αγωγή αποζημίωσης ασκείται, κατ' επιλογήν του ενάγοντος, στην επικράτεια ενός των συμβαλλομένων κρατών είτε ενώπιον δικαστηρίου του τόπου διαμονής του μεταφορέα είτε του τόπου όπου έχει των έδρα του, ή σε δικαστήριο του τόπου δραστηριότητας του μεταφορέα όπου συνήφθη η σύμβαση μεταφοράς ή ενώπιον δικαστηρίου στον τόπο προορισμού.

2. Όσον αφορά τις ζημίες που απορρέουν από θάνατο ή τραυματισμό επιβάτη, μπορεί να ασκηθεί δικαστική αγωγή ενώπιον ενός των δικαστηρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ή στην επικράτεια του συμβαλλομένου κράτους στο οποίο τη στιγμή του ατυχήματος ο επιβάτης είχε την κύρια και μόνιμη κατοικία του και από ή προς το οποίο ο μεταφορέας εκτελεί δρομολόγια αεροπορικής μεταφοράς επιβατών, είτε με δικά του αεροσκάφη, είτε με αεροσκάφη άλλου μεταφορέα βάσει εμπορικής συμφωνίας, και όπου ο μεταφορέας ασκεί δραστηριότητες αεροπορικής μεταφοράς επιβατών από εγκαταστάσεις τις οποίες ενοικιάζει ή κατέχει ο ίδιος ο μεταφορέας ή άλλος μεταφορέας με τον οποίον έχει εμπορική συμφωνία

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2,

α) «εμπορική συμφωνία» νοείται η συμφωνία, εκτός της συμφωνίας πρακτόρευσης, που έχει συναφθεί μεταξύ μεταφορέων και σχετίζεται με την από κοινού παροχή υπηρεσιών αεροπορικής μεταφοράς επιβατών·

β) «κύρια και μόνιμη διαμονή» νοείται η σταθερή και μόνιμη κατοικία του επιβάτη τη στιγμή του ατυχήματος. Η εθνικότητα του επιβάτη δεν είναι καθοριστικός παράγων εν προκειμένω.

4. Τα διαδικαστικά θέματα διέπονται από το δίκαιο του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου έχει υποβληθεί η υπόθεση.

Άρθρο 34

Διαιτησία

1. Με τη επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης μεταφοράς φορτίου μπορούν να ορίσουν ότι οιαδήποτε διαφορά σχετικά με την ευθύνη του μεταφορέα με βάση την παρούσα σύμβαση μπορεί να διακανονιστεί με διαιτησία. Η εν λόγω συμφωνία πραγματοποιείται γραπτώς.

2. Οι διαιτητικές διαδικασίες, κατ' επιλογήν του αιτούντος, πραγματοποιούνται στο πλαίσιο μιας των δικαιοδοσιών που αναφέρονται στο άρθρο 33.

3. Ο διαιτητής ή το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου θεωρούνται ότι αποτελούν μέρος κάθε διαιτητικής ρήτρας ή συμφωνίας, και οιοσδήποτε μη σχετικός όρος μιας τέτοιας ρήτρας ή συμφωνίας είναι άκυρος.

Άρθρο 35

Προθεσμία προσφυγής

1. Το δικαίωμα αποζημίωσης παύει εφόσον δεν ασκηθεί δικαστική αγωγή εντός περιόδου δύο ετών από την ημερομηνία άφιξης στον προορισμό, ή από την ημερομηνία κατά την οποία όφειλε να φθάσει το αεροσκάφος, ή από την ημερομηνία κατά την οποία σταμάτησε η μεταφορά.

2. Η μέθοδος υπολογισμού της περιόδου αυτής καθορίζεται από το δίκαιο του δικαστηρίου στο οποίο έχει υποβληθεί η υπόθεση.

Άρθρο 36

Διαδοχική μεταφορά

1. Στην περίπτωση μεταφοράς που πρέπει να εκτελεσθεί από διαφόρους διαδοχικούς μεταφορείς, η οποία εμπίπτει στον ορισμό της παραγράφου 3 του άρθρου 1, κάθε μεταφορέας ο οποίος δέχεται επιβάτες, αποσκευές ή φορτίο υπόκειται στους κανόνες που ορίζει η παρούσα σύμβαση και θεωρείται ως ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης μεταφοράς εφόσον η σύμβαση μεταφοράς έχει ως αντικείμενο το μέρος της μεταφοράς το οποίο εκτελείται υπό την εποπτεία του.

2. Στην περίπτωση μεταφοράς αυτής της φύσεως, ο επιβάτης ή οιοδήποτε πρόσωπο δικαιούται αποζημίωσης έναντι αυτού μπορεί να ασκήσει δικαστική αγωγή κατά του μεταφορέα που εκτέλεσε τη μεταφορά κατά τη διάρκεια της οποίας σημειώθηκε το δυστύχημα ή καθυστέρηση, εκτός της περίπτωσης κατά την οποία, με ρητή συμφωνία, ο πρώτος μεταφορέας έχει αναλάβει την ευθύνη για όλο το ταξίδι.

3. Όσον αφορά τις αποσκευές ή το φορτίου, ο επιβάτης ή ο αποστολέας έχει το δικαίωμα δικαστικής αγωγής κατά του πρώτου μεταφορέα, και ο επιβάτης ή ο παραλήπτης που δικαιούται να παραλάβει τις αποσκευές ή το φορτίο έχουν το δικαίωμα δικαστικής αγωγής κατά του τελευταίου μεταφορέα, και εξάλλου, καθένας από αυτούς μπορεί να υποβάλει δικαστική αγωγή κατά του μεταφορέα που εκτέλεσε τη μεταφορά κατά τη διάρκεια της οποίας συνέβη η καταστροφή, η απώλεια, η ζημία ή η καθυστέρηση. Οι εν λόγω μεταφορείς είναι από κοινού υπεύθυνοι έναντι του επιβάτη ή του αποστολέα ή του παραλήπτη.

Άρθρο 37

Δικαίωμα προσφυγής κατά τρίτων μερών

Τίποτε στην παρούσα σύμβαση δεν προδικάζει κατά πόσον ένα πρόσωπο υπεύθυνο για ζημίας σύμφωνα με τις διατάξεις της έχει το δικαίωμα δικαστικής αγωγής κατά οιουδήποτε άλλου προσώπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΣΥΝΔΥΑΣΜΈΝΗ ΜΕΤΑΦΟΡΆ

Άρθρο 38

Συνδυασμένη μεταφορά

1. Σε περίπτωση συνδυασμένης μεταφοράς που εκτελείται εν μέρει αεροπορικώς και εν μέρει με κάποιο άλλο μέσο μεταφοράς, οι διατάξεις της παρούσας σύμβασης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 18, εφαρμόζονται μόνο στην αεροπορική μεταφορά, με την προϋπόθεση ότι η αεροπορική μεταφορά εμπίπτει στους όρους του άρθρου 1.

2. Τίποτε στην παρούσα σύμβαση δεν εμποδίζει τα μέρη σε περίπτωση συνδυασμένης μεταφοράς να προσθέσουν στον τίτλο των όρων αεροπορικής μεταφοράς τους όρους σχετικά με τους υπολοίπους τρόπους μεταφοράς, με την προϋπόθεση ότι οι διατάξεις της παρούσας σύμβασης τηρούνται όσον αφορά την αεροπορική μεταφορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΚΤΕΛΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑ

Άρθρο 39

Συμβατικός μεταφορέας — πραγματικός μεταφορέας

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται όταν ένα πρόσωπο (ονομαζόμενο στο εξής «συμβατικός μεταφορέας») ως κύριος συμβαλλόμενος συνάπτει σύμβαση μεταφοράς που διέπεται από την παρούσα σύμβαση με επιβάτη ή αποστολέα ή με άτομο το οποίο ενεργεί εξ ονόματος του επιβάτη ή του αποστολέα, και ένα άλλο πρόσωπο (στο εξής ονομαζόμενο «πραγματικός μεταφορέας») εκτελεί, βάσει αδείας που του έχει παρασχεθεί από τον συμβατικό μεταφορέα, όλη ή μέρος της μεταφοράς, ο οποίος όμως ως προς αυτό το μέρος της μεταφοράς δεν είναι διαδοχικός μεταφορέας υπό την έννοια της παρούσας σύμβασης. Η εν λόγω άδεια θεωρείται ότι έχει δοθεί ελλείψει αποδείξεως του αντιθέτου.

Άρθρο 40

Αντίστοιχη ευθύνη συμβατικού και πραγματικού μεταφορέα

Εάν ένας πραγματικός μεταφορέας εκτελεί όλη ή μέρος της μεταφοράς η οποία, σύμφωνα με τη σύμβαση μεταφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 39, διέπεται από την παρούσα σύμβαση, τόσο ο συμβατικός μεταφορέας όσο και ο πραγματικός μεταφορέας, εξαιρέσει όσων προβλέπονται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο, υπόκεινται στους κανόνες της παρούσας σύμβασης, ο μεν πρώτος για όλη τη μεταφορά που αναφέρεται στη σύμβαση μεταφοράς ο δε δεύτερος μόνο για τη μεταφορά που εκτελεί.

Άρθρο 41

Αμοιβαία ευθύνη

1. Οι ενέργειες και οι παραλείψεις του πραγματικού μεταφορέα, των ευρισκομένων στην υπηρεσία του και των πρακτόρων του που ενεργούν στο πλαίσιο της σχέσεως εργασίας τους, όσον αφορά τη μεταφορά που εκτελείται από τον πραγματικό μεταφορέα, θεωρούνται ότι είναι ενέργειες και παραλείψεις του συμβατικού μεταφορέα.

2. Οι ενέργειες και οι παραλείψεις του συμβατικού μεταφορέα, των ευρισκομένων υπό την υπηρεσία του και των πρακτόρων του που ενεργούν στο πλαίσιο της σχέσης εργασίας τους, όσον αφορά τη μεταφορά που εκτελείται από τον πραγματικό μεταφορέα, θεωρούνται ότι είναι ενέργειες και παραλήψεις επίσης του πραγματικού μεταφορέα. Ωστόσο, καμία ενέργεια ή παράληψη δεν επιβάλλει στον πραγματικό μεταφορέα ευθύνη που υπερβαίνει τα ποσά που αναφέρονται στα άρθρα 21, 22, 23 και 24. Τυχόν ειδική συμφωνία με βάση την οποία ο συμβατικός μεταφορέας αναλαμβάνει υποχρεώσεις που δεν επιβάλλονται από την παρούσα σύμβαση ή καμία παραίτηση από δικαιώματα ή υπεράσπιση που παρέχονται από την παρούσα σύμβαση ή τυχόν ειδικό ασφαλιστικό συμφέρον κατά την παράδοση στον τόπο προορισμού που παρέχεται στο άρθρο 22 δεν θίγουν τα πραγματικό μεταφορέα, εκτός εάν αυτός έχει συναινέσει.

Άρθρο 42

Κοινοποίηση διαμαρτυριών και εντολών

Κοινοποίηση οιαδήποτε διαμαρτυρίας κατά του μεταφορέα ή εντολής προς τον μεταφορέα με βάση την παρούσα σύμβαση παράγει το ίδιο αποτέλεσμα είτε απευθύνεται στον συμβατικό μεταφορέα είτε στον πραγματικό μεταφορέα. Ωστόσο, οι εντολές που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγουν αποτέλεσμα μόνον εφόσον απευθύνονται στον συμβατικό μεταφορέα.

Άρθρο 43

Ευρισκόμενοι στην υπηρεσία του μεταφορέα και πράκτορές του

Όσον αφορά τη μεταφορά που εκτελείται από τον πραγματικό μεταφορέα, οιοσδήποτε ευρισκόμενος στην υπηρεσία τού πραγματικού ή του συμβατικού μεταφορέα ή ο τυχόν πράκτορας τού πραγματικού ή συμβατικού μεταφορέα, εφόσον αποδείξει ότι ενήργησε εντός των ορίων της σχέσης εργασίας του, δικαιούται να χρησιμοποιήσει τους όρους και τα όρια ευθύνης που εφαρμόζονται με βάση την παρούσα σύμβαση στο μεταφορέα, του οποίου είναι στην υπηρεσία ή είναι πράκτοράς του, εκτός εάν αποδειχθεί ότι ενήργησε κατά τρόπο που να μην επιτρέπει να χρησιμοποιηθούν τα όρια ευθύνης σύμφωνα με την παρούσα σύμβαση.

Άρθρο 44

Σύνολο αποζημίωσης

Όσον αφορά τη μεταφορά που εκτελείται από τον πραγματικό μεταφορέα, το σύνολο των ανακτήσιμων ποσών από τον εν λόγω μεταφορέα και τον συμβατικό μεταφορέα, και από τους ευρισκόμενους στην υπηρεσία τους και τους πράκτορές τους που ενεργούν εντός των ορίων της σχέσης εργασίας τους, δεν υπερβαίνει το υψηλότερο ποσό που θα μπορούσε να επιδικαστεί είτε κατά του συμβατικού μεταφορέα είτε του πραγματικού μεταφορέα με βάση την παρούσα σύμβαση, κανένα όμως από τα πρόσωπα που αναφέρθηκαν δεν ευθύνεται για ποσό που υπερβαίνει το όριο που ισχύει για το εν λόγω πρόσωπο.

Άρθρο 45

Κοινοποίηση απαιτήσεων

Όσον αφορά τη μεταφορά που εκτελείται από τον πραγματικό μεταφορέα, μπορεί να υποβληθεί δικαστική αγωγή, κατ' επιλογήν του ενάγοντος, κατά του μεταφορέα αυτού ή του συμβατικού μεταφορέα, είτε από κοινού είτε ανεξαρτήτως. Εάν η δικαστική αγωγή ασκηθεί κατά ενός μόνον από τους μεταφορείς αυτούς, ο συγκεκριμένος μεταφορέας έχει το δικαίωμα να απαιτήσει από τον άλλο μεταφορέα να παραστεί στην εκδίκαση, η δε εκδίκαση και τα αποτελέσματά της διέπονται από το νόμο του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου έχει υποβληθεί η υπόθεση.

Άρθρο 46

Πρόσθετη δικαιοδοσία

Οποιαδήποτε δικαστική αγωγή για αποζημίωση αναφερόμενη στο άρθρο 45 ασκείται, κατ' επιλογήν του ενάγοντος, στο έδαφος ενός των συμβαλλομένων κρατών, είτε ενώπιον δικαστηρίου ενώπιον του οποίου μπορεί να ασκηθεί αγωγή κατά του συμβατικού μεταφορέα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 33, είτε ενώπιον του δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία στον τόπο όπου έχει την κατοικία του ή την έδρα του ο πραγματικός μεταφορέας.

Άρθρο 47

Ακυρότητα των συμβατικών διατάξεων

Οιαδήποτε συμβατική διάταξη που έχει την πρόθεση να απαλλάξει τον συμβατικό μεταφορέα ή τον πραγματικό μεταφορέα από την ευθύνη του με βάση το παρόν κεφάλαιο ή να ορίσει χαμηλότερα όρια από εκείνα που εφαρμόζονται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο είναι άκυρη, η ακυρότητα όμως των διατάξεων αυτών δεν συνεπάγεται ακυρότητα όλης της σύμβασης μεταφοράς, η οποία εξακολουθεί να υπόκειται στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 48

Αμοιβαίες σχέσεις συμβατικού και πραγματικού μεταφορέα

Εξαιρέσει όσον προβλέπονται στο άρθρο 45, τίποτε στο παρόν κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταφορέων μεταξύ τους, συμπεριλαμβανομένου οιουδήποτε δικαιώματος προσφυγής ή αποζημίωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 49

Υποχρεωτική εφαρμογή

Οιαδήποτε ρήτρα που περιλαμβάνεται στη σύμβαση μεταφοράς και όλες οι ειδικές συμφωνίες που τέθηκαν σε ισχύ πριν συμβεί η ζημία, με τις οποίες τα συμβαλλόμενα μέρη προτίθενται να παραβούν τους κανόνες που ορίζει η παρούσα σύμβαση, είτε με απόφαση του εφαρμοστέου δικαίου, είτε με αλλοίωση των κανόνων όσον αφορά τη δικαιοδοσία, είναι άκυρες.

Άρθρο 50

Ασφάλιση

Τα συμβαλλόμενα κράτη απαιτούν από τους μεταφορείς τους να είναι καταλλήλως ασφαλισμένοι ούτως ώστε να καλύπτεται η ευθύνη τους με βάση την παρούσα σύμβαση. Ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να ζητήσει από τον μεταφορέα του, ο οποίος δρα στο έδαφός του, να παρέχει αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι κατάλληλα ασφαλισμένος για να καλύπτει την ευθύνη του με βάση την παρούσα σύμβαση.

Άρθρο 51

Μεταφορά εκτελούμενη υπό εξαιρετικές περιστάσεις

Οι διατάξεις των άρθρων 3 έως 5, 7 και 8 σχετικά με τα έγγραφα μεταφοράς δεν ισχύουν στην περίπτωση μεταφοράς που εκτελείται υπό εξαιρετικές περιστάσεις εκτός του φυσιολογικού πεδίου δράσης του μεταφορέα.

Άρθρο 52

Καθορισμός ημερών

Ο όρος «ημέρες» όταν χρησιμοποιείται στην παρούσα σύμβαση σημαίνει ημερολογιακές ημέρες και όχι εργάσιμες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΩΙΙ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΡΥΤΡΕΣ

Άρθρο 53

Υπογραφή, επικύρωση και έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα σύμβαση είναι ανοικτή προς υπογραφή στο Μόντρεαλ από τις 28 Μαΐου 1999 από τα κράτη που συμμετείχαν στη Διεθνή Διάσκεψη Αεροπορικού Δικαίου που πραγματοποιήθηκε στο Μόντρεαλ από τις 10 έως τις 28 Μαΐου 1999. Μετά τις 28 Μαΐου 1999, η σύμβαση είναι ανοικτή προς υπογραφή από όλα τα κράτη στην έδρα της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας στο Μόντρεαλ έως ότου τεθεί σε ισχύ σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου.

2. Η παρούσα σύμβαση είναι επίσης ανοικτή προς υπογραφή από τους Περιφερειακούς Οργανισμούς Οικονομικής Ολοκλήρωσης. Προς το σκοπό της παρούσας σύμβασης, «Περιφερειακός Οργανισμός Οικονομικής Ολοκλήρωσης» νοείται οποιοσδήποτε οργανισμός ο οποίος έχει συσταθεί από κυρίαρχα κράτη μιας δεδομένης περιφέρειας, έχει αρμοδιότητα ως προς ορισμένα θέματα που διέπονται από την παρούσα σύμβαση και έχει δεόντως εξουσιοδοτηθεί να υπογράψει και να επικυρώσει, να αποδεχθεί, να εγκρίνει την παρούσα σύμβαση ή να προσχωρήσει σε αυτήν. Η μνεία «συμβαλλόμενο κράτος» ή «συμβαλλόμενα κράτη» στην παρούσα σύμβαση, εξαιρουμένων όσων ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2, στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β), στο άρθρο 5 παράγραφος β), στα άρθρα 23, 33, 46 και 57 παράγραφος β), ισχύει εξίσου για τους Περιφερειακούς Οργανισμούς Οικονομικής Ολοκλήρωσης. Προς το σκοπό του άρθρου 24, η μνεία «πλειονότητα των συμβαλλομένων κρατών» και η μνεία «το εν τρίτο των συμβαλλομένων κρατών» δεν ισχύει για τους Περιφερειακούς Οργανισμούς Οικονομικής Ολοκλήρωσης.

3. Η παρούσα σύμβαση υπόκειται στην επικύρωση των κρατών και των Περιφερειακών Οργανισμών Οικονομικής Ολοκλήρωσης που την έχουν υπογράψει.

4. Οιοδήποτε κράτος ή Περιφερειακός Οργανισμός Οικονομικής Ολοκλήρωσης που δεν έχει υπογράψει την παρούσα σύμβαση, μπορεί να την αποδεχθεί, να την εγκρίνει ή να προσχωρήσει σε αυτήν ανά πάσα στιγμή.

5. Οι πράξεις επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης κατατίθενται στην Διεθνή Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας, η οποία με την παρούσα ορίζεται ο θεματοφύλακάς της.

6. Η παρούσα σύμβαση τίθεται σε ισχύ την εξηκοστή ημέρα από την ημερομηνία κατάθεσης της τριακοστής πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στο θεματοφύλακα στα κράτη που έχουν καταθέσει την εν λόγω πράξη. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου η πράξη που κατατίθεται από Περιφερειακό Οργανισμό Οικονομικής Ολοκλήρωσης δεν υπολογίζεται.

7. Για τα υπόλοιπα κράτη και τους υπόλοιπους Περιφερειακούς Οργανισμούς Οικονομικής Ολοκλήρωσης, η παρούσα σύμβαση φέρει αποτέλεσμα εξήντα ημέρες από την ημερομηνία κατάθεσης της πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

8. Ο θεματοφύλακας κοινοποιεί εγκαίρως όλους όσους υπέγραψαν τη σύμβαση και τα συμβαλλόμενα κράτη:

α) κάθε υπογραφή της παρούσας σύμβασης και την ημερομηνία αυτής·

β) κάθε κατάθεση πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης και την ημερομηνία αυτής·

γ) την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας σύμβασης·

δ) την ημερομηνία έναρξης ισχύος οιασδήποτε αναθεώρησης των ορίων αποζημίωσης που ορίζονται με βάση την παρούσα σύμβαση·

ε) κάθε καταγγελία βάσει του άρθρου 54.

Άρθρο 54

Καταγγελία

1. Οιοδήποτε συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα σύμβαση με γραπτή κοινοποίηση προς τον θεματοφύλακα.

2. Η καταγγελία παράγει αποτέλεσμα εκατόν ογδόντα ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από τον θεματοφύλακα.

Άρθρο 55

Σχέση με άλλα έγγραφα της σύμβασης της Βαρσοβίας

Η παρούσα σύμβαση υπερέχει οιωνδήποτε κανόνων που εφαρμόζονται στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές:

1. μεταξύ συμβαλλομένων κρατών της παρούσας σύμβασης βάσει του γεγονότος ότι τα εν λόγω κράτη είναι από κοινού συμβαλλόμενα μέρη:

α) της Σύμβασης για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων που συνδέονται με τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές που υπογράφηκε στη Βαρσοβία στις 12 Οκτωβρίου 1929 (στο εξής ονομαζόμενη σύμβαση της Βαρσοβίας)·

β) του Πρωτοκόλλου τροποποίησης της σύμβασης για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων που συνδέονται με τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές που υπογράφηκε στη Βαρσοβία στις 12 Οκτωβρίου 1929, το οποίο συνήφθη στη Χάγη στις 28 Σεπτεμβρίου 1955 (στο εξής ονομαζόμενο Πρωτόκολλο της Χάγης)·

γ) της Συμπληρωματικής σύμβασης της σύμβασης της Βαρσοβίας, για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων που συνδέονται με τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές από πρόσωπο άλλο από εκείνο του συμβατικού μεταφορέα, που υπογράφηκε στη Γκουανταλαχάρα στις 18 Σεπτεμβρίου 1961 (στο εξής ονομαζόμενη σύμβαση της Γκουανταλαχάρα)·

δ) του Πρωτοκόλλου τροποποίησης της σύμβασης για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων που συνδέονται με τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές που υπογράφηκε στην Βαρσοβία στις 12 Οκτωβρίου 1929, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Χάγης στις 28 Σεπτεμβρίου 1955, που υπογράφηκε στην πόλη της Γουατεμάλα στις 8 Μαρτίου 1971 (ονομαζόμενο στο εξής Πρωτόκολλο της Πόλης της Γουατεμάλα)·

ε) Των πρόσθετων Πρωτοκόλλων αριθμός 1 έως 3 και του Πρωτοκόλλου αριθμός 4 του Μόντρεαλ που τροποποιούν τη σύμβαση της Βαρσοβίας, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο της Χάγης ή τη σύμβαση της Βαρσοβίας όπως τροποποιήθηκε τόσο από το πρωτόκολλο της Χάγης και από το πρωτόκολλο της Πόλης της Γουατεμάλα που υπογράφηκε στο Μόντρεαλ στις 25 Σεπτεμβρίου 1975 (στο εξής ονομαζόμενα Πρωτόκολλα του Μόντρεαλ)· ή

2. στο έδαφος οιουδήποτε συμβαλλομένου κράτους της παρούσας σύμβασης με βάση το γεγονός ότι το εν λόγω κράτος είναι συμβαλλόμενο ενός ή περισσοτέρων από τα νομοθετήματα που αναφέρονται στην υποπαράγραφο (α) έως (ε) ανωτέρω.

Άρθρο 56

Κράτη με νομικά καθεστώτα περισσότερα του ενός

1. Εάν ένα κράτος έχει δύο ή περισσότερες εδαφικές μονάδες στις οποίες ισχύουν διαφορετικά νομικά καθεστώτα ως προς τα θέματα που πραγματεύεται η παρούσα σύμβαση, μπορεί κατά τη στιγμή της υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης να δηλώσει ότι η παρούσα σύμβαση επεκτείνεται σε όλες τις εδαφικές του μονάδες ή μόνον σε μια ή σε περισσότερες αυτών και μπορεί να τροποποιήσει την παρούσα δήλωση υποβάλλοντας άλλη δήλωση ανά πάσα στιγμή.

2. Η δήλωση αυτή κοινοποιείται στον θεματοφύλακα κα αναφέρει ρητά τις εδαφικές μονάδες όπου εφαρμόζεται η σύμβαση.

3. Όσον αφορά ένα συμβαλλόμενο κράτος, το οποίο έχει υποβάλει τέτοια δήλωση:

α) οι μνείες του άρθρου 23 σχετικά με το «εθνικό νόμισμα» ερμηνεύονται ότι δηλώνουν το νόμισμα της σχετικής εδαφικής μονάδας του εν λόγω κράτους· και

β) η μνεία στο άρθρο 28 για το «εθνικό δίκαιο» ερμηνεύεται ότι αναφέρεται στο δίκαιο της σχετικής εδαφικής μονάδας του εν λόγω κράτους.

Άρθρο 57

Επιφυλάξεις

Δεν επιτρέπεται καμία επιφύλαξη ως προς την παρούσα σύμβαση, εκτός εάν ένα συμβαλλόμενο κράτος δηλώσει με κοινοποίησή του προς τον θεματοφύλακα ότι η παρούσα σύμβαση δεν εφαρμόζεται:

α) στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές τις οποίες εκτελεί και εκμεταλλεύεται απευθείας το εν λόγω συμβαλλόμενο κράτος για μη εμπορικούς σκοπούς σύμφωνα με τις λειτουργίες και τα καθήκοντά τους ως κυρίαρχο κράτος· ή/και

β) στις μεταφορές προσώπων, φορτίου και αποσκευών των στρατιωτικών του αρχών με αεροσκάφος νηολογημένο στο εν λόγω κράτος μέλος ή μισθωμένο από αυτό, του οποίου η πλήρης μεταφορική ικανότητα έχει κρατηθεί από τις εν λόγω αρχές ή έχει κρατηθεί εξ ονόματος αυτών.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ οι υπογράφοντες δεόντως εξουσιοδοτημένοι πληρεξούσιοι έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα σύμβαση.

ΕΓΙΝΕ στο Μόντρεαλ την 28η ημέρα του μηνός Μαΐου του έτους χίλια εννιακόσια ενενήντα εννέα στην αγγλική, αραβική, κινεζική, γαλλική, ρωσική και ισπανική γλώσσα, όλα δε τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά. Η παρούσα σύμβαση παραμένει κατατεθειμένη στα αρχεία της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας και πιστοποιημένα αντίγραφά της διαβιβάζονται από το θεματοφύλακα σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη της παρούσας σύμβασης, καθώς και σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης της Βαρσοβίας, του Πρωτοκόλλου της Χάγης, της σύμβασης του Γκουανταλαχάρα, του Πρωτοκόλλου της Πόλης της Γουατεμάλα και των Πρωτοκόλλων του Μόντρεαλ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Δήλωση σχετικά με την κατανομή αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε θέματα που διέπονται από τη σύμβαση της 28ης Μαΐου 1999 για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων στις Διεθνείς Αεροπορικές Μεταφορές (σύμβαση του Μόντρεαλ)

1. Η σύμβαση του Μόντρεαλ προβλέπει ότι οι Περιφερειακοί Οργανισμοί Οικονομικής Ολοκλήρωσης, οι οποίοι έχουν συσταθεί από κυρίαρχα κράτη μιας δεδομένης περιοχής και έχουν αρμοδιότητες σε ορισμένα θέματα που διέπονται από τη σύμβαση, μπορούν να καταστούν συμβαλλόμενα μέρη της.

2. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας επί του παρόντος είναι το Βασίλειο του Βελγίου, το Βασίλειο της Δανίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιρλανδία, η Ιταλική Δημοκρατία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Δημοκρατία της Αυστρίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Φινλανδίας, το Βασίλειο της Σουηδίας και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας.

3. Η παρούσα δήλωση δεν αφορά τα εδάφη των κρατών μελών στα οποία δεν ισχύει η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ισχύει με την επιφύλαξη των πράξεων ή των θέσεων που ενδέχεται να εκδώσουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη βάσει της σύμβασης εξ ονόματος και προς όφελος των εδαφών αυτών.

4. Σχετικά με τα θέματα που καλύπτει η σύμβαση, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μεταβίβασαν τις αρμοδιότητες στην Κοινότητα όσον αφορά την αποζημίωση σε περίπτωση θανάτου ή σωματικού τραυματισμού επιβατών. [Τα κράτη μέλη μεταβίβασαν επίσης οι αρμοδιότητες όσον αφορά την αποζημίωση σε περίπτωση ζημίας λόγω καθυστέρησης και σε περίπτωση καταστροφής, απώλειας, φθοράς των αποσκευών ή καθυστέρησης στην παράδοσή τους.] [1] Επίσης συμπεριλαμβάνονται η απαίτηση πληροφόρησης των επιβατών και η απαίτηση ελάχιστης ασφάλισης. Άρα, στο δεδομένο πεδίο, εναπόκειται στην Κοινότητα να εκδώσει τους σχετικούς κανόνες και κανονισμούς (τους οποίους θα θέσουν σε ισχύ τα κράτη μέλη) και είναι στις αρμοδιότητές της να μετέχει σε εξωτερικά εγχειρήματα με τρίτες χώρες ή οργανισμούς.

5. Η άσκηση αρμοδιοτήτων που έχουν μεταβιβάσει τα κράτη μέλη στην Κοινότητα βάσει της συνθήκης ΕΚ είναι, από τη φύση της, σε συνεχή εξέλιξη. Σύμφωνα με τη συνθήκη, τα αρμόδια όργανα μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις όπου καθορίζεται η έκταση των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα διατηρεί επομένως το δικαίωμα να τροποποιήσει την παρούσα δήλωση αναλόγως, χωρίς αυτό να αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της στα θέματα που διέπονται από τη σύμβαση του Μόντρεαλ.

---

[1] Πρόταση που θα προστεθεί σε περίπτωση που η τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2027/97 εκδοθεί πριν από την επικύρωση της σύμβασης του Μόντρεαλ.